

Публічні закупівлі. Застосування в новітніх реаліях.

Денис Южаков

фахівець з внутрішнього аудиту/контролю

8 листопада 2023

1. Публічні закупівлі у 2023 році

- 1.1. Сфера застосування
- 1.2. Структура системи закупівель
- 1.3. Запроваджені принципи
- 1.4. Відкриті торги
- 1.5. Електронний каталог
- 1.6. Оборонні закупівлі

2. Контролюючі органи та помилки замовників

- 2.1. Контролюючі органи та органи оскарження
- 2• 2.2. Типові помилки

НОРМАТИВНА БАЗА

Закон України «Про публічні закупівлі»

Закон України «Про оборонні закупівлі»

Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 №1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування»

Постанова Кабінету Міністрів України від 14.09.2020 № 822 «Про затвердження Порядку формування та використання електронного каталогу»

Постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2022 №1275 «Деякі питання здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану»

СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

до 50 тис.грн

без
застосування
системи
(без
оприлюднення
звіту)

50-100* тис. грн

без
застосування
системи
(з
оприлюдненням
звіту)

Більше 100* тис.
грн

відкриті торги

* - даний критерій збільшено для:
послуг з поточного ремонту - 200 тис. грн,
робіт - 1,5 млн грн

Закупівлі у медичній галузі

Закупівлі послуг енергосервісу I

Умова

- базовий рівень споживання паливно-енергетичних ресурсів та житлово-комунальних послуг як значення у натуральних показниках обсягів річного та помісячного споживання визначається відповідно до методики, затвердженої Мінінфраструктури
- за відсутності методики визначення базового рівня споживання базовий рівень споживання визначається як усереднене значення у натуральних показниках обсягів річного та помісячного споживання за 2019 та 2021 роки паливно-енергетичних ресурсів та житлово-комунальних послуг об'єктом енергосервісу із зазначенням обсягів споживання кожного виду паливно-енергетичних ресурсів та житлово-комунальних послуг

Погодження

- базовий річний рівень не затверджується виконавчим органом відповідної місцевої ради або місцевим органом виконавчої влади (щодо об'єктів комунальної власності) та не затверджується центральним органом виконавчої влади, до сфери управління якого належить замовник енергосервісу (щодо об'єктів державної власності)
- замовник (розпорядник бюджетних коштів, в оперативному управлінні або господарському віданні яких перебувають об'єкти) не подає на затвердження Держенергоефективності (щодо об'єктів державної власності), Верховній Раді Автономної Республіки Крим, відповідній місцевій раді (щодо об'єктів комунальної власності) істотні умови енергосервісного договору

Закупівлі послуг енергосервісу II

закупівлі енергосервісу можуть здійснюватися шляхом укладення енергосервісного договору без застосування відкритих торгів за наявності **одночасно двох таких підстав**

закупівля здійснюється для впровадження комплексу робіт на об'єкті із рівнем скорочення споживання та/або витрат на оплату відповідних паливно-енергетичних ресурсів та/або житлово-комунальних послуг не менш як 50 відсотків відносно базового річного рівня. Комплекс робіт та розрахунок рівня скорочення споживання відповідних ресурсів та/або повинні відповідати рекомендаціям та розрахункам, що містяться в енергетичному сертифікаті або у звіті з енергоаудиту об'єкта енергосервісу

виконавець має досвід виконання енергосервісного договору із рівнем скорочення споживання та/або витрат на оплату відповідних паливно-енергетичних ресурсів та послуг (50%>), із підтвердженням досягнення зазначеного показника скорочення споживання (за один календарний рік)

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА СИСТЕМИ ЗАКУПІВЕЛЬ

ПЛАН ЗАКУПІВЕЛЬ

Запланована закупівля, незалежно від її вартості, включається до річного плану закупівель замовника (у т. ч. щодо закупівель, що здійснюються відокремленим підрозділом)*

Замовники можуть не публікувати інформацію про своє місцезнаходження у річному плані закупівель, якщо поширення такої інформації несе ризики для їх безпеки

* - в т.ч. за договорами про закупівлю, укладеними без використання електронної системи закупівель

ОБОВ'ЯЗКОВІ СКЛАДОВІ РІЧНОГО ПЛАНУ

1. найменування, місцезнаходження та ідентифікаційний код замовника в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, його категорія;
2. назва предмета закупівлі із зазначенням коду за Єдиним закупівельним словником (у разі поділу на лоти такі відомості повинні зазначатися стосовно кожного лота) та назви відповідних класифікаторів предмета закупівлі і частин предмета закупівлі (лотів) (за наявності);
3. розмір бюджетного призначення та/або очікувана вартість предмета закупівлі;
4. код економічної класифікації бюджету (для бюджетних коштів);
5. вид закупівлі та орієнтовний початок проведення;
6. у разі застосування рамкової угоди зазначається реквізити такої угоди

ДІЛЕННЯ ПРЕДМЕТУ ЗАКУПІВЛІ

Замовник не має права ділити предмет закупівлі на частини з метою уникнення проведення процедури закупівлі відкриті торги/використання електронного каталогу

Якщо у замовника виникла додаткова потреба (яку замовник не міг передбачити на момент здійснення закупівлі за тотожним предметом закупівлі) у здійсненні закупівлі за предметом закупівлі, закупівля за яким ним вже була здійснена у поточному році, очікувана вартість такого предмета закупівлі не додається до очікуваної вартості тотожного предмета закупівлі (тотожних предметів закупівель), закупівля яких була здійснена, а замовник обирає вид закупівлі такого предмета закупівлі з урахуванням вартісних меж, визначених цими особливостями

Оприлюднення чутливої інформації

У разі коли оприлюднення в електронній системі закупівель інформації про місцезнаходження замовника та/або місцезнаходження (для юридичної особи)/місце проживання (для фізичної особи) постачальника (виконавця робіт, надавача послуг), та/або місце поставки товарів, виконання робіт чи надання послуг (оприлюднення якої передбачено Законом та/або Особливостями) несе загрозу безпеці замовника та/або постачальника:

така інформація може зазначатися як назва населеного пункту місцезнаходження замовника та/або місцезнаходження (для юридичної особи)/місце проживання (для фізичної особи) постачальника (виконавця робіт, надавача послуг), та/або назва населеного пункту, в який здійснюється доставка товару (в якому виконуються роботи чи надаються послуги)

ДОГОВІР ПРО ЗАКУПІВЛЮ

Дія договору про закупівлю може бути продовжена на строк, достатній для проведення процедури закупівлі/спрощеної закупівлі на початку наступного року в обсязі, що не перевищує 20 відсотків суми, визначеної в початковому договорі про закупівлю, укладеному в попередньому році, якщо видатки на досягнення цієї цілі затверджено в установленому порядку

укладається відповідно до Цивільного і Господарського кодексів України

Переможець процедури закупівлі під час укладення договору про закупівлю повинен надати відповідну інформацію про право підписання договору про закупівлю.

Умови договору про закупівлю не повинні відрізнятися від змісту тендерної пропозиції переможця процедури закупівлі, у тому числі за результатами електронного аукціону

Істотні умови договору про закупівлю, не можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі

ОБГРУНТУВАННЯ ДІЙ ПРИ ЗАКУПІВЛЯХ

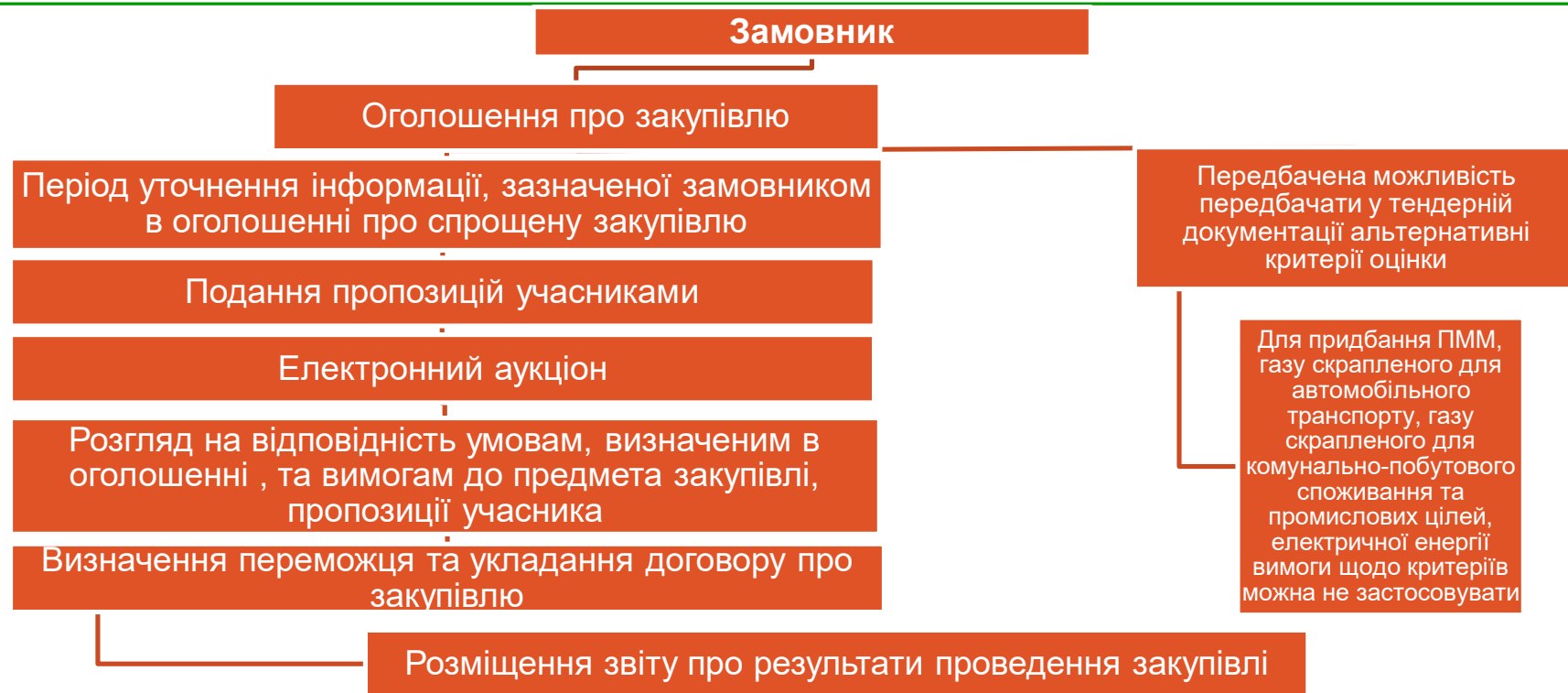
ОБГРУНТУВАННЯ
підстав для здійснення
замовником закупівлі

Без застосування,
закупівлі в умовах
воєнного стану

Без застосування,
винятки

Оформлюється у вигляді розпорядчого рішення замовника або іншого документа готується уповноваженою особою або іншою службовою (посадовою) особою замовника та погоджується (затверджується) керівником замовника або іншою особою, визначеною керівником замовника

ОРГАНІЗАЦІЯ ВІДКРИТИХ ТОРГІВ

ОКРЕМІ ОСОБЛИВОСТІ ВІДКРИТИХ ТОРГІВ

1. Скорочені терміни впровадження окремих процесів
2. Спрощено вимоги до кваліфікаційних критеріїв
3. Тендерна пропозиція подається в електронній формі через електронну систему закупівель
4. Ціна тендерної пропозиції може перевищувати очікувану вартість предмета закупівлі, зазначену в оголошенні про проведення відкритих торгів
5. Питома вага цінового критерію не може бути нижчою ніж 70 відсотків
6. Процедура може відбутися в одного учасника
7. Відхилення за аномально низькою ціною: пропозиції, яка є меншою на 40 або більше відсотків середньоарифметичного значення ціни/приведеної ціни тендерних пропозицій інших учасників процедури закупівлі, та/або є меншою на 30 або більше відсотків наступної ціни/приведеної ціни тендерної пропозиції
8. Замовник має право звернутися за підтвердженням інформації, наданої учасником/переможцем процедури закупівлі, до органів державної влади, підприємств, установ, організацій відповідно до їх компетенції

ВІДМІНА ВІДКРИТИХ ТОРГІВ

Замовник відмінює відкриті торги у разі

- 1) відсутності подальшої потреби в закупівлі товарів, робіт чи послуг;
- 2) неможливості усунення порушень, що виникли через виявлені порушення вимог законодавства у сфері публічних закупівель, з описом таких порушень;
- 3) скорочення обсягу видатків на здійснення закупівлі товарів, робіт чи послуг;
- 4) коли здійснення закупівлі стало неможливим внаслідок дії обставин непереборної сили

Замовник протягом одного робочого дня з дати прийняття відповідного рішення зазначає в електронній системі закупівель підстави прийняття такого рішення

МОЖЛИВІСТЬ ВІДХИЛЕННЯ ПРОПОЗИЦІЙ

учасник процедури закупівлі надав неналежне обґрунтування щодо ціни або вартості відповідних товарів, робіт чи послуг тендерної пропозиції, що є аномально низькою

учасник процедури закупівлі не виконав свої зобов'язання за раніше укладеним договором про закупівлю з тим самим замовником, що призвело до застосування санкції у вигляді штрафів та/або відшкодування збитків протягом трьох років з дати їх застосування, з наданням документального підтвердження застосування до такого учасника санкції (рішення суду або факт добровільної сплати штрафу, або відшкодування збитків)

Обов'язковим є зазначенням аргументації в електронній системі закупівель причин відхилення таких пропозицій

Санкції

УНИКНЕННЯ ВІДКИТИХ ТОРГІВ І

1. замовник перебуває на території активних бойових дій, які не були завершені на дату укладення договору про закупівлю
2. існує нагальна потреба у здійсненні закупівлі у зв'язку з виникненням об'єктивних обставин, що унеможливають дотримання замовником строків для проведення закупівлі із застосуванням відкритих торгів та/або електронного каталогу, яка повинна бути документально підтверджена замовником
3. виключно певним суб'єктом господарювання в одному з таких випадків:
предмет закупівлі полягає у створенні або придбанні витвору мистецтва або художнього виконання;
укладення договору про закупівлю з переможцем архітектурного або мистецького конкурсу;
відсутність конкуренції з технічних причин, яка повинна бути документально підтверджена замовником;
необхідність захисту прав інтелектуальної власності;
укладення договору про закупівлю з постачальником "останньої надії" або з постачальником універсальної послуги на постачання електричної енергії або природного газу
4. відмінено відкриті торги через неподання жодної тендерної пропозиції для участі у відкритих торгах у строк, установлений замовником згідно з цими особливостями, у тому числі за лотом
5. після укладення договору про закупівлю у замовника виникла необхідність у постачанні додаткового обсягу товару тим самим постачальником, якщо в разі зміни постачальника замовник буде вимушений придбати товар з іншими технічними характеристиками (НЕ ПІЗНІШЕ 3х РОКІВ, 50% ВАРТОСТІ)
6. у замовника після укладення договору про закупівлю виникла необхідність у закупівлі додаткових робіт чи послуг, пов'язаних з предметом закупівлі основного договору, в того самого виконавця робіт/надавача послуг
7. закупівля послуг з адвокатської діяльності

УНИКНЕННЯ ВІДКИТИХ ТОРГІВ II

8. закупівля юридичних послуг, пов'язаних із захистом прав та інтересів України

9. закупівля послуг, необхідних для проведення спортивних заходів, спортивних змагань, заходів з фізичної культури і спорту, фізкультурно-спортивної реабілітації, що включені до Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань України

10. закупівля товарів, робіт та послуг для/з будівництва, ремонту та інших інженерно-технічних заходів із захисту об'єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору критичної інфраструктури за основними технічними показниками, погодженими Міненерго

11. закупівля товарів, робіт і послуг для здійснення заходів, спрямованих на забезпечення захисту об'єктів підприємств, установ та організацій електроенергетичного, ядерно-промислового, вугільно-промислового та нафтогазового комплексів

12. закупівля із застосуванням електронного каталогу не відбулася або в електронному каталозі відсутній необхідний замовнику товар, якщо така закупівля була проведена централізованою закупівельною організацією

13. закупівля програмного забезпечення, засобів зв'язку, пристроїв та засобів мережевої безпеки та інших засобів захисту технічної та інформаційної інфраструктури Апаратом Ради національної безпеки і оборони України для забезпечення функціонування та розвитку Головного ситуаційного центру України у разі, коли інформація, що повинна бути оприлюднена в оголошенні про проведення відкритих торгів та/або в тендерній документації, є інформацією з обмеженим доступом або коли її розголошення під час дії правового режиму воєнного стану може нести загрозу національній безпеці

14. закупівля природного газу суб'єктом ринку природного газу, на якого Кабінетом Міністрів України відповідно до Закону України «Про ринок природного газу» покладено спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу

0. закупівля товарів і послуг здійснюється у підприємства або організації, що засновані громадською організацією осіб з інвалідністю та отримали дозвіл на право користування пільгами з оподаткування

ЕЛЕКТРОННИЙ КАТАЛОГ

Замовник оголошує запит пропозицій постачальників в електронному каталозі через електронну систему закупівель шляхом заповнення електронних форм з окремими полями:

- 1 найменування
- 2 очікувана вартість
- 3 кількість
- 4 строк
- 5 місце поставки товару
- 6 умови його оплати
- 7 кінцевий строк подання постачальником ціни пропозиції*

Запит пропозицій постачальників повинен містити проект договору з обов'язковим зазначенням підстав та у разі потреби із зазначенням порядку змін його умов

* - строк для подання постачальником ціни пропозиції не може бути меншим, ніж 2 робочих дні з дня оприлюднення замовником запиту пропозицій постачальників в електронній системі закупівель

УТОЧНЕНІ можливості електронного каталогу

Закупівля з використанням електронного каталогу не відбулася, вартість товару становить або перевищує 100 тис. грн

Повторний запит пропозицій постачальників в електронному каталозі

Відкриті торги

У запиті пропозицій замовник може визначити інформацію про характеристики товару та їх допустимі значення в межах специфікації товару, визначеної адміністратором електронного каталогу

вартість товару не перевищує 500 тис. грн

Запит пропозицій здійснюється відповідно до специфікації товару, сформованої адміністратором електронного каталогу, яка не передбачає можливості замовника самостійно визначати інформацію про характеристики товару та їх допустимі значення

вартість товару становить або перевищує 500 тис. грн

ВІДХИЛЕННЯ ПРОПОЗИЦІЙ електронного каталогу

1

постачальник не підписав договір у визначений строк (5 к. днів, до 10 к. днів)

2

постачальник письмово відмовився від укладення договору на умовах, визначених замовником у запиті пропозицій постачальників, зокрема у проекті договору, що є складовою частиною запиту пропозицій постачальників

3

постачальник пропонує товар походженням з Російської Федерації/Республіки Білорусь

ВІДМІНА ЗАПИТУ ПРОПОЗИЦІЙ електронного каталогу

1

відсутність подальшої потреби в закупівлі

2

скорочення обсягу видатків на здійснення закупівлі

3

якщо здійснення закупівлі стало неможливим внаслідок дії обставин непереборної сили

Замовник оприлюднює таке рішення в електронній системі закупівель протягом одного робочого дня з дня його прийняття із зазначенням причин

ОБОРОННІ ЗАКУПІВЛІ

1.

- особливий порядок оприлюднення інформації (закупівлі від 200 тис. грн, роботи – від 1,5 млн грн)

2.

- чітка градація процедур закупівель не визначена

3.

- не передбачено спеціальних можливостей у разі, якщо не відбулася закупівля: замовник може або повторно провести відкриті торги або спрощену закупівлю, або здійснити відбір постачальника шляхом запиту ціни пропозицій постачальників

4.

- рамкові угоди з 21.07.2023 не проводяться

5.

- Відповідальним за організацію закупівель може бути уповноважена особа/інша особа державного органу та/або колегіальний орган замовника (5 осіб)

6.

- Оголошення про закупівлю

ВИДИ ОБОРОННИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

1.

- Закрита закупівля:
- переговори;
 - поетапні переговори;

2.

- торги з обмеженою участю

3.

- спрощені торги із застосуванням електронної системи закупівель

ОСКАРЖЕННЯ ДІЙ ЗАМОВНИКА

- Укладення договору про закупівлю під час оскарження забороняється

Реєстраційна
картка

Антимонопольний
комітет України

фізична чи юридична особа, яка звернулася до органу оскарження з метою захисту своїх прав та охоронюваних законом інтересів з приводу рішення, дії чи бездіяльності замовника, що суперечать законодавству у сфері публічних закупівель і внаслідок яких порушено право чи законні інтереси такої особи

Держаудитслужба та її міжрегіональні територіальні органи

- моніторинг процедур закупівель
- моніторинг спрощених закупівель
- моніторинг закупівель, за якими в електронній системі закупівель оприлюднюється звіт про договір про закупівлю, укладений без застосування електронної системи закупівель

АВТОМАТИЧНІ ІНДИКАТОРИ РИЗИКІВ

Це критерії із заданими наперед параметрами, використання яких дає можливість автоматично здійснювати вибір процедур закупівель, що містять ознаки порушень законодавства у сфері публічних закупівель

В системі налічується 50 індикаторів ризику,
що затвердженні наказом Міністерства фінансів України від 28.10.2020 №647

ОПРИЛЮДНЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЗАКУПІВЛІ

Вид закупівель	Інформація, що підлягає публікації	Строки оприлюднення
Від 50 - 100 тис. грн, без проведення процедур та застосування каталогу	- Річний план закупівель; - Звіт про укладений договір про закупівлю	- Протягом п'яти робочих днів з дня затвердження річного плану; - Не пізніше ніж через 10 робочих днів з дня укладення такого договору
Відкриті торги та з використанням каталогів	- Річний план закупівель; - Договір про закупівлю та всі додатки до нього; - Повідомлення про внесення змін до договору про закупівлю; - Звіт про виконання договору про закупівлю	- Протягом п'яти робочих днів з дня затвердження річного плану; - Договір про закупівлю та всі додатки до нього - протягом трьох робочих днів з дня його укладення; - Протягом трьох робочих днів з дня внесення змін; - Протягом 20 робочих днів
Без застосування	Річний план закупівель	Протягом п'яти робочих днів з дня затвердження річного плану
Без застосування, виключення	- Річний план закупівель; - Звіт про укладений договір про закупівлю; - Повідомлення про внесення змін до договору про закупівлю	- Протягом п'яти робочих днів з дня затвердження річного плану; - Не пізніше ніж через 10 робочих днів з дня укладення такого договору; - Протягом трьох робочих днів з дня внесення змін
Без застосування, бойові дії	- Річний план закупівель; - Звіт про укладений договір про закупівлю	- Протягом п'яти робочих днів з дня затвердження річного плану; - Не пізніше ніж через 10 робочих днів з дня укладення такого договору

ТИПОВІ НЕДОЛІКИ, ВИЯВЛЕНІ У ПРОЦЕДУРАХ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

№ з/п	Нормативний акт	Сутність недоліку
1	Закон України «Про відкритість використання публічних коштів»	Неоприлюднення інформації на веб-порталі "Є-дата"
2	Закон України «Про публічні закупівлі»:	Помилки в організації (чисельність, склад, установчі документи)
3		Помилки в оформленні, відсутність підписів, відсутність протоколів
4		Ділення предмету закупівлі на частини з метою уникнення проведення процедури відкритих торгів
5		Помилки у визначенні предмету закупівлі
6		Розбіжність заявленого предмету закупівлі та фактично поставленого переможцем конкурсу
7		Відсутність належним чином оформлених заявок на здійснення закупівель, технічних вимог до предмета закупівлі (вміст не повної інформації тощо); відсутність відповідей учасникам на запити на відповідному етапі закупівлі; відсутність причин відхилення пропозицій учасників та інше
8		Ігнорування питань, недотримання термінів
9		Безпідставне (не) відхилення пропозицій учасників
10		Прийняття до розгляду пропозицій з недоліками в їх оформленні
11		Відсутність протоколів уповноважених осіб (в т.ч. планів)

Южаков Денис
фахівець з внутрішнього аудиту/контролю

